

INSTRUKTAŻ OGÓLNY

(stanowiska dołowe),

dostosowany do zagrożeń występujących w podziemnym zakładzie górniczym

Komisja do spraw Szkoleń w Górnictwie, w celu podniesienia bezpieczeństwa pracy w ruchu podziemnych zakładów górniczych, pozytywnie opiniuje:

1. Zapisy szczegółowego programu instruktażu ogólnego, realizowanego na podstawie Załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 roku w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (RAMOWE PROGRAMY SZKOLENIA – I. Ramowy program instruktażu ogólnego), w zakresie poz. 5 dotyczącej tematu szkolenia „Zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia występujące w zakładzie i podstawowe środki zapobiegawcze”, w minimalnym wymiarze czasu teorii wynoszącym 4 godziny lekcyjne (dostosowanym do zagrożeń występujących w podziemnym zakładzie górniczym), obejmujące następujące zagadnienia:

„5. Zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia występujące w zakładzie i podstawowe środki zapobiegawcze”.

- 1) czynniki niebezpieczne – zagrożenia naturalne występujące w ruchu podziemnego zakładu górniczego wydobywającego węgiel kamienny – zapisy opracowane przez przedsiębiorcę, dostosowane do zagrożeń występujących w podziemnym zakładzie górniczym:

a) zagrożenia naturalne:

- zagrożenie tąpnięciami:
  - podstawowe pojęcia i parametry,
  - przyczyny i skala występowania,
  - kryteria oceny i klasyfikacja,
  - metody prognozowania i kontroli,
  - metody zwalczania oraz zasady prowadzenia robót górniczych przy występującym zagrożeniu,
- zagrożenie metanowe:
  - podstawowe pojęcia i parametry,
  - przyczyny i skala występowania,
  - kryteria oceny i klasyfikacja,
  - metody prognozowania i kontroli,
  - metody zwalczania oraz zasady prowadzenia robót górniczych przy występującym zagrożeniu,
- zagrożenie wyrzutami gazów i skał:
  - podstawowe pojęcia i parametry,
  - przyczyny i skala występowania,
  - kryteria oceny i klasyfikacja,
  - metody prognozowania i kontroli,
  - metody zwalczania oraz zasady prowadzenia robót górniczych przy występującym zagrożeniu,
- zagrożenie wybuchem pyłu węglowego:

- podstawowe pojęcia i parametry,
  - przyczyny i skala występowania,
  - kryteria oceny i klasyfikacja,
  - metody prognozowania i kontroli,
  - metody zwalczania oraz zasady prowadzenia robót górniczych przy występującym zagrożeniu,
- zagrożenie klimatyczne:
- podstawowe pojęcia i parametry,
  - przyczyny i skala występowania,
  - kryteria oceny i klasyfikacja,
  - metody prognozowania i kontroli,
  - metody zwalczania oraz zasady prowadzenia robót górniczych przy występującym zagrożeniu,
- zagrożenia wodne:
- podstawowe pojęcia i parametry,
  - przyczyny i skala występowania,
  - kryteria oceny i klasyfikacja,
  - metody prognozowania i kontroli,
  - metody zwalczania oraz zasady prowadzenia robót górniczych przy występującym zagrożeniu,
- zagrożenie radiacyjne (substancjami promieniotwórczym):
- podstawowe pojęcia i parametry,
  - przyczyny i skala występowania,
  - kryteria oceny i klasyfikacja,
  - metody prognozowania i kontroli,
  - metody zwalczania oraz zasady prowadzenia robót górniczych przy występującym zagrożeniu,
- b) zagrożenie pożarowe (pożarami endogenicznymi i egzogenicznymi):
- podstawowe pojęcia i parametry,
  - przyczyny i skala występowania,
  - kryteria oceny i klasyfikacja,
  - metody prognozowania i kontroli,
  - metody zwalczania oraz zasady prowadzenia robót górniczych przy występującym zagrożeniu;
- c) współwystępowanie zagrożeń (zagrożenia skojarzone) – identyfikacja i skala występowania, charakterystyka oddziaływań, zagrożenia wiodące (dominujące), kolizyjność profilaktyk;
- d) sposoby informowania pracowników o występowaniu czynników niebezpiecznych na stanowiskach pracy oraz o zasadach postępowania i zachowania się w przypadku wystąpienia zagrożenia oraz prowadzenia akcji ratowniczej;
- e) ryzyko zawodowe występujące na stanowiskach pracy w związku z występowaniem czynników niebezpiecznych, wraz z profilaktyką eliminującą lub ograniczającą to ryzyko;
- f) charakterystyczne zdarzenia, katastrofy i wypadki związane z występowaniem zagrożeń naturalnych w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny;
- 2) pozostałe czynniki niebezpieczne występujące w ruchu zakładu górniczego (w tym zagrożenia zawałowe oraz oberwaniem się mas i brył skalnych ze stropu i ociosu, zagrożenie związane ze stosowaniem środków strzałowych) – zapisy opracowane przez przedsiębiorcę, dostosowane do pozostałych czynników niebezpiecznych występujących w podziemnych zakładach górniczych;
- 3) czynniki szkodliwe – zapisy opracowane przez przedsiębiorcę, dostosowane do czynników szkodliwych występujących w podziemnych zakładach górniczych;
- 4) czynniki uciążliwe - zapisy opracowane przez przedsiębiorcę, dostosowane do czynników uciążliwych występujących w podziemnych zakładach górniczych.

2. Dodatkowe zalecenia i uwagi w zakresie sposobu organizacji szkolenia w zakresie realizacji tematyki dotyczącej zagrożeń występujących w ruchu podziemnego zakładu:
- 1) podczas szkolenia wymagane jest stosowanie odpowiednich do występujących zagrożeń naturalnych środków dydaktycznych, w szczególności filmów oraz wizualizacji dotyczących tych zagrożeń, zalecane jest uczestnictwo w seminariach tematycznych (pokazowych), np. w zakresie zapalenia i wybuchu metanu oraz wybuchu pyłu węglowego;
  - 2) program instruktażu stanowiskowego oraz sposób jego realizacji powinien być dostosowany do zagrożeń występujących na określonym stanowisku pracy, uwzględniać sposoby ochrony przed tymi zagrożeniami oraz postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń.

Przewodniczący Komisji ds. Szkoleń w Górnictwie

prof. dr hab. inż. Bronisław Barchański